

Käänteiden kohtauspaikka

VAKKI-symposiumit kääntämisen ja tulkkauksen tutkijoiden yhteisönä 1981–2014

Harry Lönnroth ja Nestori Siponkoski
Vaasan yliopisto

Abstract

This article examines the symposia organized by the University of Vaasa Research Group for Translation, LSP and Multilingualism (VAKKI) as a community of translation and interpreting researchers during 1981–2014. The main research questions are: (1) What kind of a role has translation and interpreting research had in the development of the VAKKI association spanning over 30 years, and (2) in what way are the “turns” of translation research visible in the context of VAKKI? The focus is on the VAKKI Symposium organizers’ choices of plenary speakers and symposium themes, as well as on the section articles representing the “field’s” reactions to the organizers’ choices. The material consists of 33 volumes that contain articles based on presentations given at the annual VAKKI Symposia. The material is analyzed quantitatively and qualitatively by mapping the relationship between articles representing translation and interpreting research and other articles, as well as by identifying the central developments. The conclusions suggest that translation and interpreting research has had a constant role in VAKKI and that the “turns” of translation studies are visible in the material, although their onset is usually delayed.

Keywords: VAKKI association, history of translation studies, history of interpreting studies

Asiasanat: VAKKI ry, käännöstutkimuksen historia, tulkkauksen tutkimuksen historia

1 Johdanto

Kääntämisen ja tulkkauksen – tai yleisemmin käännösviestinnän – tutkimuksen historiaa kirjoitettaessa 1980-luvun alku näyttäytyy maassamme korkeakoulupoliittisena murroskautena, jolloin kääntämisen ja siihen läheisesti liittyvän tulkkauksen koulutusta uudistettiin voimakkaasti. Kouvolaan, Savonlinnaan, Tampereelle ja Turkuun oli 1960- ja 1970-lukujen taitteessa perustettu kieli-instituutit, jotka valtiollistettiin vuonna 1981. Niistä tuli Helsingin, Joensuun (nyk. Itä-Suomen), Tampereen ja Turun yliopistojen kääntäjänkoulutuslaitoksia, jotka kouluttivat kääntäjiä ja tulkkeja (kieli-instituuteista ks. esim. Ulkuniemi 1978: 143–144).

Vaasassa yliopistotasoinen kääntäjänkoulutus alkoi vuonna 1980 – ensimmäisenä Suomessa uuden asetuksen mukaisena (Tommola 2014: 76). Vaasaan oli vuonna 1968

perustettu kauppakorkeakoulu, joka muuttui korkeakouluksi vuonna 1980. Kääntämisen merkitys korostui myös korkeakoulun humanistisen alan toisessa professuurissa: ruotsin kielen professuuri oli perustettu 1970-luvun puolivälissä ja nyky-suomen ja kääntämisen professuuri 1980-luvun alussa (nyk. teknisen viestinnän professuuri). Vuonna 1991 Vaasan korkeakoulu sai yliopistotatuksen (Vaasan yliopiston historiasta ks. Ulkuniemi 1978; Katajamäki 1998). Tarkasteltaessa käänkösviestinnän tutkimuksen historiaa nykyisen Vaasan yliopiston kontekstissa keskeiseen asemaan nousee VAKKI ry eli Vaasan yliopiston kääntämisen, erikoisalaviestinnän ja monikielisyyden tutkijayhdistys (aiemmin Vaasan yliopiston käännösteorian, ammattikielten ja monikielisyyden tutkijaryhmä). Se perustettiin vuonna 1984 (VAKKI ry:n 30-vuotisesta historiasta rekisteröitynä yhdistyksenä ks. Lönnroth 2014).

Ensimmäinen VAKKI-seminaari järjestettiin Vöyrillä vuonna 1981, ja vuodesta 1985 VAKKI on ollut rekisteröity yhdistys.¹ Nykyisten sääntöjensä mukaan VAKKI ry on kansainvälinen tieteellinen yhdistys, joka ”edistää kääntämisen, erikoisalaviestinnän ja monikielisyyden tieteellistä tutkimusta” ja toimii ”tutkijoiden, ammatinharjoittajien ja muiden yhdistyksen tieteenaloista kiinnostuneiden yhdyssiteenä” (VAKKI ry:n säännöt, § 2). Toiminnan näkyvin muoto ovat jokavuotiset monikieliset symposiumit, joiden tuloksia on julkaistu VAKKI ry:n sarjassa (niteet 1–38 vuosina 1981–2011, vuodesta 2012 *VAKKI Publications*). Taulukko 1 tiivistää VAKKI ry:n historian merkkipaalu.

Taulukko 1: Kiintopisteitä VAKKI ry:n historiaan

1981	Ensimmäinen seminaari ja julkaisu
1983	Ensimmäinen seminaariesitelmiin perustuva julkaisu
1984	Yhdistyksen perustava kokous (22.2.1984)
1985	VAKKI ry merkitään yhdistysrekisteriin
1991	Ensimmäinen symposiumiteema ”Kääntäminen, kansainvälistyminen ja terminologian teoria”
2000	XX VAKKI-symposiumi
2003	Monikielisuus lisätään yhdistyksen nimeen käännösteorian ja ammattikielten rinnalle
2011	VAKKI-julkaisu alkaa ilmestyä myös sähköisesti
2012	<i>VAKKI Publications</i> jatkaa VAKKI ry:n julkaisusarjaa Uudet säännöt: VAKKI ry muuttuu tutkijaryhmästä
2013	tutkijayhdistykseksi, käännösteoria laajentuu kääntämiseen ja ammattikielien erikoisalaviestintään
2014	VAKKI ry 30 vuotta
2015	XXXV VAKKI-symposiumi

¹ Seminaareja alettiin kutsua symposiumeiksi vuonna 1992.

1.1 Tavoite ja aineisto

Tämän artikkelin päätavoitteena on tarkastella VAKKI-symposiumeja kääntämisen ja tulkkauksen tutkijoiden yhteisönä vuosina 1981–2014. Tarkasteltava ajanjakso kattaa vuodet VAKKI ry:n ensimmäisestä julkaisusta (*Terminologia ja käännosteoria* vuodelta 1981) vuoden 2014 symposiumiin, jonka teema oli ”Demokratia”. Tarkastelumme kattaa kaikki VAKKI ry:n julkaisemat, symposiumeihin pohjautuvat teokset. VAKKI-symposiumi nähdään eräänlaisena käännosviestinnän tutkijoiden kohtauspaikkana, jonka historiallista kehitystä tarkastelemalla voidaan valottaa yhden keskeisen suomalaisen tutkijayhteisön roolia käännoستieteen alan kentässä ennen ja nyt.

Artikkelimme kuuluu temaattisesti kääntämisen ja tulkkauksen yhteisöjen historiallisen muotoutumisen tutkimuksen piiriin (mm. Hartama-Heinonen, Paloposki & Salmi 2012), ja sen päätavoite jakautuu kahteen tutkimuskysymykseen. Yhtäältä olemme kiinnostuneita siitä, millaista roolia kääntämisen ja tulkkauksen tutkimus on näytellyt tutkijaryhmän ja sittemmin tutkijayhdistyksen kehityksessä 1980-luvulta 2010-luvulle (esim. julkaisujen teemat ja plenaariartikkelit). Toisaalta olemme kiinnostuneita siitä, miten kansainvälinen käännoستieteellinen keskustelu on vuosien varrella näkynyt VAKKI-symposiumeissa (esim. julkaistut sektioartikkelit ja niiden näkökulmat). Käännoستieteellisen keskustelun keskeisiä käännoستeitä ja päälinjoja ovat viime vuosina käsitelleet muiden muassa Mary Snell-Hornby (2006) ja Andrew Chesterman (2007), joiden jaotteluihin analyysimme perustuu. Artikkelimme keskittyy toisin sanoen siihen, millainen asema kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksella on ollut, ketkä ovat osaltaan olleet muovaamassa VAKKIä käännosviestinnän näkökulmasta ja mikä on ollut VAKKI-symposiumien anti suomalaiselle käännoستutkimuksen kentälle. Vastaukset tutkimuskysymyksiimme kertovat osaltaan käännoستieteen kehityksestä omaksi itsenäiseksi tieteenalaksi Suomessa, ja tähän prosessiin kuuluvat niin dynaamiset kukoistuskaudet kuin kasvukivutkin.

Aineistonamme käytämme VAKKI-symposiumien esitelmien pohjalta koostettuja ja toimitettuja symposiumijulkaisuja.² Aineisto sisältää kaikki artikkelin kirjoitushetkellä ilmestyneet 33 symposiumijulkaisua (1981–2014).³ VAKKI ry:n toiminnalle leimaantava piirre on ollut se, että julkaisu on ilmestynyt joka vuosi. Vuonna 1983 ilmestynyt kolmannen VAKKI-seminaarin julkaisu oli ensimmäinen varsinainen seminaarijulkaisu, jonka nimessä VAKKI esiintyi. VAKKI ry on julkaissut sarjassaan myös kymmenkunta muuta monografiaa ja toimitettua teosta, jotka eivät sisälly aineistoomme (ks. esim. Kelletat 1986, 1988). Yhdistyksen julkaisutoiminta kattaa siis yli kolme vuosikymmentä, ja aineisto antaa laajan ja myös ainutlaatuisen kuvan käännosviestinnän tutkimuksen kehityksestä maassamme. Kuten Ritva Hartama-Heinonen, Outi Paloposki ja Leena Salmi (2012: 2) toteavat, ennen vuotta 2003, jolloin Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi KäTu aloitti toimintansa, VAKKI oli kääntämisestä kiinnostuneiden tutkijoiden luontainen kohtaamispaikka (vrt. myös esim. Kielitieteen päivät vuodesta 1972 ja AFinLA vuodesta 1975). KäTu ei ole

² Julkaisuja voi lukea osoitteessa <http://www.vakki.net/publications/>.

³ Julkaisulista löytyy osoitteesta <http://www.uva.fi/fi/sites/vakki/publications/>.

kuitenkaan syrjäyttänyt VAKKIa tutkijayhteisön piirissä, vaan moni osallistuu yhä sekä KäTuun että VAKKIin, mikä takaa alalle useamman kuin yhden foorumin. KäTu kiertää kaikissa käännskoulutusta antavissa yliopistoissa (Helsinki, Itä-Suomi, Tampere, Turku ja Vaasa), ja sen alkusysäyksenä oli Vaasassa vuonna 2002 järjestetty Käännöstutkimus 2000-luvulle -seminaari (Hartama-Heinonen, Paloposki & Salmi 2012: 6).

1.2 Menetelmä

Tässä artikkelissa määrittelemme käänntieteen alan laaja-alaiseksi humanistiseksi tieteenalaksi, joka tutkii kääntämis- ja tulkkaustoiminnan lisäksi myös alan omaa historiallista muotoutumista. Käänntieteen oppihistorian tutkimus onkin yksi keino ymmärtää ja selittää verraten nuoren tieteenalan kehitystä pitemmällä aikajänteellä (käänntieteen kehityksestä ks. esim. Bassnett 2014: 16–36). Näin saavutetaan syvällisempi historiallinen ymmärrys siitä, miten ala on muovautunut sellaiseksi, mitä se tätä nykyä on. Tässä kehityksessä tärkeää osaa näyttelevät muun muassa tieteelliset konferenssit, jotka ovat eri vuosikymmeninä koonneet alan toimijoita yhteen niin Suomesta kuin maailmaltakin. Näistä syistä myös VAKKI ry:n toiminnan ja historian tarkastelu on perusteltua. Kuten Hannu Tommola (2014: 74) toteaa VAKKI ry:n 30-vuotishistoriikissa, minkään ”ilmiön historiaa ei voi irrottaa sen kontekstista, sen syntymisen edellytyksistä ja toimintaympäristöstä, ajan hengestä”. Tämä on metodologinen lähtöoletus historiallisesti suuntautuneessa tutkimuksessa (vrt. esim. anakronistisuuden riski). Silja Saksan (2004: 169) mukaan kääntämisen – ja käsityksemme mukaan myös käänntieteen – historia tulisikin liittää muiden alojen historiakehitykseen. Toisaalta on pohdittava, soveltuvatko historian tutkimusmenetelmät sellaisenaan kääntämisen historian tutkimukseen. Lisäksi Saksan mukaan yhtenäisen menetelmän puute on hankaloittanut alan historian tarkastelua ja sen synteesiä (ks. myös D’hulst 2010). Koska ”yleispätevää” menetelmää on vaikea löytää, tässä tutkimuksessa käyttämämme menetelmä perustuu aineistomme erityispiirteisiin, joista kerromme seuraavassa.

Aineistomme on tekstiaineisto, jota analysoimme yhtäältä kvantitatiivisesti tarkastelemalla kääntämistä ja tulkkausta edustavien artikkeleiden suhdetta muihin artikkeleihin sekä toisaalta kvalitatiivisesti erittelemällä aineistosta nousevia keskeisiä kehityslinjoja. Olemme jakaneet tarkastelumme ”järjestäjien kädenjälkeen” (alaluku 2.1) ja ”kentän ääneen” (alaluku 2.2), joita molempia tarkastelemme vuosikymmenittäin. Järjestäjien roolia tarkasteltaessa on otettava huomioon se, ettei kaikkia plenaariesitelmiä ole julkaistu artikkeleina. Tämä johtuu siitä, ettei artikkeliehdotusta ole joko lähetetty ollenkaan tai artikkeliehdotusta ei ole hyväksytty julkaistavaksi julkaisuprosessissa. Plenaristien nimet ja esitelmien otsikot (tai aihealueet) on kuitenkin yleensä mainittu julkaisujen alkusanoissa, ja tämän vuoksi plenaristeista voidaan muodostaa varsin kattava kuva symposiumijulkaisujen perusteella, toisin kuin ”kentän ääntä” edustavista sektiopuhujista. Osallistujien roolia tarkasteltaessa on niin ikään otettava huomioon, ettei kaikkia symposiumiesitelmiä ole

julkaistu artikkeleina samoista syistä kuin plenaariartikkeleidenkin kohdalla. Näin ollen tarkastelumme ei edusta kaikkia symposiumeissa pidettyjä esitelmiä, vaan ainoastaan niitä, jotka on julkaistu artikkelimuodossa.

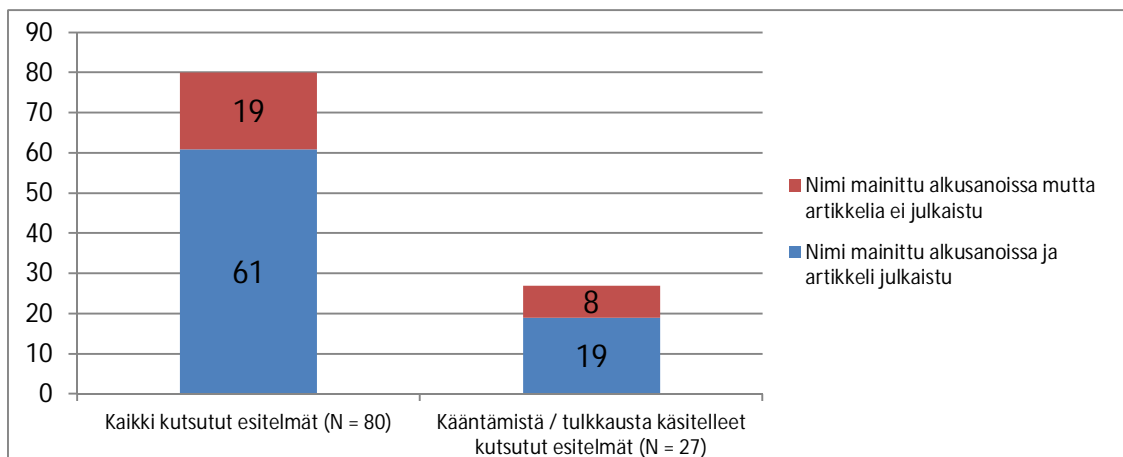
2 Näkökulmia kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen rooliin VAKKI-symposiumeissa

Käymme seuraavissa alaluvuissa läpi symposiumijulkaisuihin perustuvan analyysimme tulokset ja nostamme esiin tärkeimpiä tutkimuskysymyksiimme liittyviä päälinjoja.

2.1 Järjestäjien kädenjälki: symposiumien teemat ja plenaariesitelmät

Käännösviestintää käsitelleet plenaariesitelmät edustavat lähes täsmälleen kolmasosaa kaikista plenaariesitelmistä. Kuten kuvio 1 ilmenee, alaa on vuosina 1981–2014 edustanut 27 plenaariesitelmää 80:stä.

Kuvio 1: Kääntämistä ja tulkkausta käsittelevät plenaariesitelmät 1981–2014

Kuten edellä totesimme, kaikkia plenaariesitelmää ei ole julkaistu artikkelina. Plenaristien nimet on kuitenkin lähes poikkeuksetta mainittu julkaisujen alkusanoissa lukuun ottamatta vuosia 1981–1985 ja 1988. Valtaosa plenaariesitelmistä on siis julkaistu artikkelina, ja käännösviestinnällä on ollut vahva asema yhtenä VAKKI ry:n kolmesta keskeisestä tutkimusalasta.

Taulukosta 2 ilmenee VAKKI-symposiumien teemat. Ne teemat, joissa kääntäminen mainitaan nimeltä, on korostettu.

Taulukko 2: VAKKI-symposiumien teemat 1983–2014

1983–1990	Ei teemaa
1991	<u>Kääntäminen, kansainvälistyminen ja terminologian teoria</u>
1992	Ammattikielten diakroninen tutkimus
1993	Ammattikielet ja tietokone
1994	Lakikieli
1995	Tieteiden popularisointi
1996	Teksti ja kuva
1997	Kieli ja sukupuoli
1998	Kieli ajassa
1999	Kieli ja retoriikka
2000	Ei teemaa
2001	Ymmärtäminen ja ymmärrettävyys
2002	<u>Ammattikielet ja kääntäminen – opettamisen näkökohtia</u>
2003	Diakronia synkroniassa
2004	<u>Ammattikielet ja kääntäminen – monikielinen näkökulma</u>
2005	Ei teemaa
2006	Normit ja normittomuus
2007	Kieli ja ikä
2008	Kieli ja moninaisuus
2009	Kieli ja valta
2010	Kieli ja tunteet
2011	Kieli ja etiikka
2012	Kielet liikkeessä
2013	Haasteena näkökulma
2014	Demokratia

Varsinkin 2000- ja 2010-luvuilla teemoissa on alkanut kuvastua pyrkimys laaja-alaisuuteen, mutta tämä piirre on nähtävissä myös edeltävinä vuosikymmeninä. Vaikka kääntämistä tai tulkkausta ei painotetakaan kuin muutamassa teemassa, monet teemoista liittyvät käännettutkimuksessa voimakkaasti esillä olleisiin aiheisiin, kuten teksti ja kuva (1996), sukupuoli (1997), aika (1998 ja 2003), normit (2006), valtasuhteet (2009) ja etiikka (2011).

2.1.1 1980-luku

VAKKI-seminaareilla ei vielä 1980-luvulla ollut varsinaisia teemoja, vaan molemmat tutkijaryhmän silloisista aloista eli käännteoria ja ammattikielet olivat edustettuina. Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen kannalta vuosi 1987 on huomionarvoinen: tuolloin kutsuttuina puhujina olivat Ghelly Chernov Moskovan lingvistiikan yliopistosta ja Tuuli Forsgren Uumajan yliopistosta. Chernov oli simultaanitulkkauksen teoretikko, ja Forsgren oli tutkinut suomen partisiippirakenteiden kääntämistä ruotsiin (ks.

Tommola 2014: 89). Tarkasteltavaan aineistoon ei 1980-luvun osalta sisälly muita kääntämistä tai tulkkausta käsitteleviä kutsuttuja esitelmiä.

2.1.2 1990-luku

1990-luku toi mukanaan monia muutoksia, jotka entisestään vahvistivat VAKKI ry:n asemaa ja identiteettiä tieteellisenä yhteisönä. Esimerkkejä näistä muutoksista ovat muun muassa vuonna 1991 käyttöön otettu vertaisarviointi, seminaarin muuttuminen symposiumiksi vuonna 1992 sekä temaattisuuden korostuminen. Ensimmäinen nimetty teema oli ”Kääntäminen, kansainvälistyminen ja terminologian teoria” vuonna 1991, ja siinä kääntäminen näkyi vahvasti.

1990-luvulla käänösviestinnän tutkimuksen näkökulmasta relevantteja plenaristeja oli edelleen kolmannes, mikä vastaa käänöstutkimuksen asemaa yhtenä kolmesta tutkimusalasta (7 esitelmää 22:sta eli n. 32 %). Vuosikymmenen alussa kutsun saivat käänöstieteen 1980-luvun suuret nimet: vuonna 1990 Peter Newmark (Surrey) ja seuraavana vuonna Justa Holz-Mänttari (Tampere). Kummankaan esitelmän otsikko ei kuitenkaan ole tiedossa. 1990-luvun alkuvuosina nähtyä painotusta käänöstieteeseen korostivat niin ikään vuonna 1990 otsikolla ”The potentials of Swetra and some other computerized translation systems” plenaariesitelmän pitänyt Bengt Sigurd (Lund) sekä 1991 kutsuttuna puhujana esiintynyt Hans Lindqvist (Lund), jonka otsikko oli ”Intercultural communication. Creating understanding across cultural barriers”.

1990-luvun mittaan VAKKI-symposiumeissa esiintyi kutsuttuina puhujina vielä kaksi käänöstutkimuksesta esitelmänyttä tutkijaa: vuonna 1998 Anna Sågwall Hein (Uppsala) otsikolla ”Maskinöversättning och kontrollerat språk” ja vuonna 1999 Rune Ingo (Vaasa) otsikolla ”Tiivistävä käänös ja sen keinot”. Vuonna 1993 esitelmäineen ja käänöstutkijanakin profiloituneen Hartwig Kalverkämperin (Hagen) otsikko ei ole tiedossa. Tulkkausten tutkimusta edustavia kutsuttuja puhujia ei 1990-luvun VAKKI-symposiumeissa nähty.

1990-luvulla ”järjestäjien kädenjäljessä” näkyy ennen kaikkea kielitieteellisen lähestymistavan painotus. Tästä kertovat muun muassa kaksi konekääntämistä käsitellyttä esitelmää sekä kielitieteellis-kontrastiivista lähestymistapaa edustaneet plenaristinimet (esim. Newmark ja Ingo). Varsinaisen kielitieteellisen näkökulman lisäksi mukana oli kuitenkin myös ”uusia tuulia”, esimerkiksi kääntämisen sosiologiaa jo 1990-luvulla enteillyt, niin sanottua funktionaalista näkökulmaa edustanut Justa Holz-Mänttari sekä kielitieteellisen lähestymistavan ohella myös kulttuurista näkökulmaa pohtinut Hans Lindqvist.⁴

VAKKI ry:n 1990-lukua – sellaisena kuin se näyttäytyy järjestäjien kädenjäljen perusteella – on varsin kiintoisaa verrata käänöstieteen yleisempään kehitykseen. Esimerkiksi Snell-Hornbyn (2006: 3) mukaan 1990-luvun keskeisiin kehityslinjoin kuuluu käänöstieteen monitieteistyminen ja kielitieteellisestä lähestymistavasta

⁴ Tiedostamme käänöstieteen peruskäsitteistöön kuuluvan *funktionaalisuus*-käsitteen toisistaan vahvasti poikkeavat käyttötavat. Tässä artikkelissa *funktionaalisuus* ymmärretään Jeremy Mundayn (2012: 110–135) funktionaalista käänösteorioita esittelevien avaintekstien näkökulmasta.

irrottautuminen, mikä näkyi orastavana suuntauksena myös VAKKI-symposiumeissa. Chestermanin (2007) mainitsemaa 1990-luvun käänntieteen kognitiivista suuntausta ei VAKKI-symposiumeissa juurikaan nähty. Kaiken kaikkiaan 1990-luku näyttäytyy sekoituksena vanhaa ja uutta: järjestäjien valinnoissa tutkijayhdistyksen kielitieteelliset juuret näkyivät vahvoina, mutta myös tuoreet kansainväliset virtaukset alkoivat saada jalansijaa.

2.1.3 2000- ja 2010-luku

2000-luvulla symposiumien teemoja leimasi ”kieli ja X” -periaate. Kielen ja siihen liittyvien ilmiöiden kuten iän, moninaisuuden, vallan ja tunteiden suhdetta tarkasteltiin peräti viitenä peräkkäisenä vuotena (2007–2011). Symposiumiteemoja oli rakennettu vastaavalla periaatteella vuosina 1997–1999. Kääntäminen mainitaan kahdessa 2000-luvun symposiumiteemassa (2002 ja 2004), joskaan ei täysin itsenäisenä vaan ammattikielten yhteydessä (ks. taulukko 2). 2010-luvulla teemat laajenivat ja käsittelivät muun muassa liikettä, näkökulmaa ja demokratiaa, ja ne olivat näin osaltaan edistämässä käänntviestinnän tutkimuksen monitieteistymistä myös VAKKI ry:n piirissä.

2000- ja 2010-luvuilla käänntviestinnän tutkimusta edustavia plenaristeja oli 1990-luvun tapaan noin kolmannes (10 esitelmää 33:sta eli n. 30 %). Käytännöllisesti katsoen kaikki 2000-luvun symposiumeissa käänntiedettä edustaneet plenaristit olivat viimeistään kyseisellä vuosikymmenellä asemansa vakiinnuttaneita alan kärkinimiä. Vuoden 2000 juhlasymposiumiin perustuvassa julkaisussa ilmestyi Andrew Chestermanin (Helsinki) artikkeli ”Empirical Research Methods in Translation Studies”, joka on noussut pienimuotoiseksi klassikoksi. Vuonna 2002 Radegundis Stolze (Darmstadt) esitelmöi aiheesta ”Der übersetzerische Umgang mit Fachtexten”, ja seuraavana vuonna Sirkku Aaltosen (Vaasa) plenaariesitelmän otsikkona oli ”TIME is, TIME was, TIME’s past. Time in Translation Studies”. Vuonna 2004 kuultiin käänntieteen alan plenaariesitelmä jälleen saksaksi, kun Christina Schäffner (Birmingham) esitelmöi otsikolla ”Erklärungspotential und Grenzen des Begriffs ‘Paralleltexte’ für das Übersetzen”. Samana vuonna myös Antero Niemikorpi (Vaasa) piti tämänkin artikkelin teemaan läheisesti liittyvän, erikoiskielten ja kääntämisen näkökulmia VAKKI-symposiumeissa käsitelleen esitelmänsä. Näiden lisäksi 2000-luvun loppupuolella kuultiin vielä kahden käänntieteilijän esitelmät: vuonna 2007 Ann-Marie Simon-Vandenberg (Gent) esitelmöi semanttis-pragmaattisten suhteiden ilmenemisestä käänntöksissä, ja seuraavana vuonna Mona Baker (Manchester) puhui käänntösten merkityksestä arabiankielisistä maista länsimaille annettavalle kovalle.

2010-luvun symposiumeissa puhui kolme käänntiedettä edustavaa, niin ikään alan kärkikaartiin kuuluvaa plenaristia, joiden esitelmien aiheet heijastelivat 2000-luvun mittaan jalansijaa saanutta sosiologista käänntettä (sosiologisesta käänntestä ks. Chesterman 2007). Vuoden 2010 juhlasymposiumissa Theo Hermans (Lontoo) piti esitelmän, joka käsitteli kääntäjän omien mielipiteiden heijastumista käänntöstekstiin. Vuonna 2012 Şebnem Susam-Saraeva (Edinburgh) esitelmöi aiheesta ”Looking for translation where there seems to be none”, ja seuraavana vuonna Helle V. Dam (Århus)

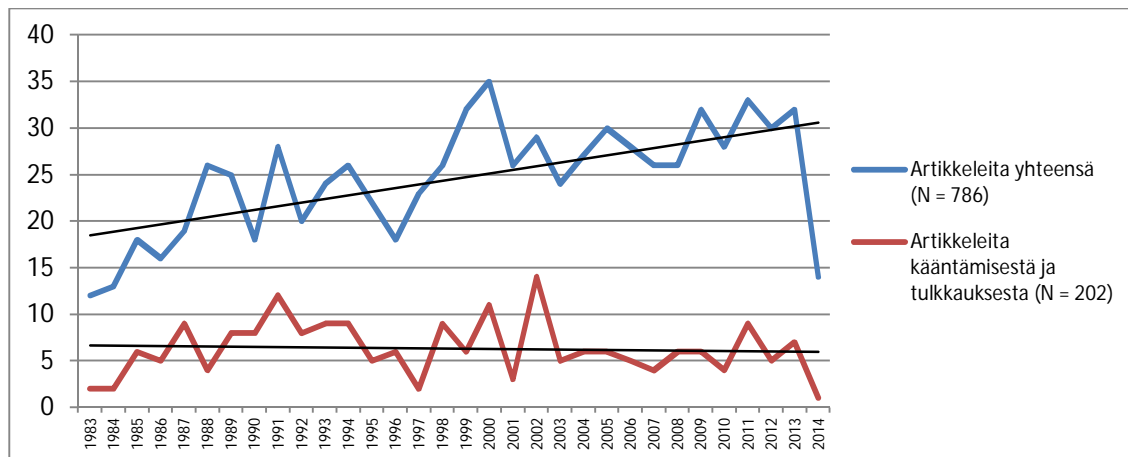
puhui aiheesta ”The Translator Approach in Translation Studies – reflections based on a study of translators’ weblogs”.

2.2 Kentän ääni: sektioesitelmät

Käännösviestintää käsittelevät sektioartikkelit heijastelevat plenaariesitelmien tarkastelusta saatuja suuntaviivoja, mutta siinä missä kääntäminen ja tulkkaus edustivat noin kolmasosaa kaikista plenaariesitelmistä, sektioartikkeleiden kokonaismäärästä ne muodostavat noin neljänneksen. Vuosina 1983–2014 ilmestyi yhteensä 786 sektioartikkelia, ja näistä kääntämistä tai tulkkausta käsitteli yhteensä 202 (n. 26 %).⁵

Kuviosta 2 ilmenee sektioartikkelien kokonaismäärän sekä kääntämistä ja tulkkausta käsittelevien esitelmien määrän vuosittainen vaihtelu tarkastellulla ajanjaksolla. Trendikuvaajat (mustat suorat viivat) osoittavat, että samalla kun artikkelien kokonaismäärä on ollut suuristakin vaihteluista huolimatta kasvussa, kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen artikkeleiden trendi on pysynyt hienoisesta laskusuhdanteesta huolimatta käytännöllisesti katsoen vakiona. Suurista vuosittaisista heilahteluista huolimatta käännösviestinnän tutkimukseen liittyvillä sektioartikkeleilla on siis ollut vankka jalansijansa VAKKI-julkaisuissa.

Kuvio 2: Sektioartikkeleiden kokonaismäärä verrattuna kääntämistä ja tulkkausta käsittelevien sektioartikkeleiden määrään 1983–2014

Mielenkiintoisin ajanjakso julkaistujen sektioartikkelien määrään liittyen ovat vuodet 2000–2002. Vuoden 2000 juhlasymposiumiin perustuvassa julkaisussa oli peräti 35 sektioartikkelia, eikä tähän huippulukemaan ole ylletty yhdessäkään muussa symposiumijulkaisussa. Artikkeleiden suurta kokonaismäärää selittänee joko se, ettei vuoden 2000 symposiumilla ollut varsinaista temaa (jollainen saattaa toimia myös

⁵ Vuoden 1981 kaksi julkaisua rajautuvat aineistomme ulkopuolelle, koska ne poikkeavat muodoltaan muusta aineistosta (niistä puuttuvat mm. alkusanat).

rajoitteena), tai se, että kyseisenä vuonna symposiumi juhli 20-vuotista taivaltaan houkutellen paikalle ennätysyleisön.

Vuoden 2000 julkaisuun sisältyi 11 käännösviestinnän alan artikkelia. Tämä luku kuitenkin ylitettiin vuonna 2002, jolloin alan artikkeleita julkaistiin peräti 14 kappaletta. Lukumäärää selittää osaltaan kääntämistä ja erityisesti kääntäjäkoulutusta painottanut teema ”Ammattikielet ja kääntäminen – opettamisen näkökohtia”, joka aktivoi alan toimijat. Vuoden 2014 romahdus artikkelien kokonaismäärässä liittyyneen ikään teemavalintaan: vähäinen artikkelien määrä johtuu todennäköisesti ”Demokratia”-teemasta, jonka kävijät saattoivat kokea etäiseksi sen laajuudesta huolimatta – tai juuri sen vuoksi.

Seuraavissa alaluvuissa käymme läpi eri vuosikymmenien keskeisiä kehityslinjoja sellaisina kuin ne näyttävät sektioartikkeleiden valossa. Kaikkien artikkeleiden esittelyyn ei luonnollisestikaan ole tilaa, joten mainitsemme nimeltä vain kehityslinjoja mielestämme parhaiten kuvaavia artikkeleita. Tilarajoitusten vuoksi esimerkkeinä mainittuja artikkeleita ei ole merkitty lähdeluetteloon. Näihin artikkeleihin viitataan muodossa (Etunimi Sukunimi v. XXXX) niiden erottamiseksi varsinaisista lähdeviitteistä.

Kuten seuraavista alaluvuista käy ilmi, käännöstiede on Suomessa kehittynyt eräänlaisesta kielitieteen aputieteestä itsenäiseksi, monitieteiseksi tieteenalaksi. Kansainväliset virtaukset ja tutkimussuuntaukset näyttävät kuitenkin saaneen jalansijaa usein hyvin pitkälläkin viiveellä.

2.2.1 1980-luku

1980-luvulla VAKKI-seminaareissa pidettyjen sektioesitelmien pohjalta julkaistiin yhteensä 129 artikkelia. Näistä käännösviestintää käsitteli 36 (28 %). Kuten 1980-luvun plenaariesitelmää, myös kyseisen vuosikymmenen sektioartikkeleita leimaa kielitieteellinen, erityisesti kontrastiivinen lähestymistapa. Kielitieteellistä näkökulmaa edustavat artikkelit käsittelevät muun muassa aspektikongruenssia käännösongelmana (Hannu Tommola v. 1985), lausemaisuuksien asteita kontrastiivisesta näkökulmasta (Rune Ingo v. 1986), suomen objektiivisen genetiivin ruotsintamista (Ralf Vahtera v. 1986) ja ammattikielisten tekstien konekääntämistä (Monika Weissgerber v. 1986). Artikkelien aineistovalinnoissa erikoisalatekstit ovat keskeisellä sijalla (esim. Luise Liefländer-Koistisen tekstilajeja ja kääntämistä käsittelevä artikkeli vuodelta 1988).

Snell-Hornby (2006: 40) sijoittaa sekä kielitieteellisen että funktionaalisen näkökulman niin sanotun pragmaattisen käänteeseen (*pragmatic turn*) alaisuuteen. Siinä korostuvat muun muassa puheaktiteoria, tekstilingvistiikka sekä funktionaalinen lähestymistapa kieleen ja sen sosiaalisiin ja kommunikatiivisiin piirteisiin. Chestermanin (2007) mukaan kielitieteellinen lähestymistapa oli vahva käännöstieteellinen virtaus jo 1960-luvulta lähtien, ja 1980-luvun VAKKI-julkaisujen sektioartikkeleista heijastuva painotus kielitieteelliseen näkökulmaan kertoo osaltaan joko siitä, että Snell-Hornbyn mainitsema pragmaattinen käänne oli erittäin vaikutusvaltainen, tai siitä, että Suomen käännöstiede – sellaisena kuin se näyttää VAKKI-kontekstissa – reagoi kansainvälisiin virtauksiin viiveellä.

Vieläkin huomionarvoisempaa on, että käänntieteen niin sanottu kulttuurinen käänne (*cultural turn*), jonka sekä Snell-Hornby (2006: 3) että Chesterman (2007) ajoittavat 1980-luvulle, alkaa saada jalansijaa jo vuosikymmenen lopun sektioartikkeleissa. Kulttuurisen näkökulman verrattain nopea esiinmarssi VAKKI-symposiumeissa kertoo omalta osaltaan kyseisen virtauksen vaikutusvallasta ja tutkijoita inspiroivasta hengestä. Snell-Hornbyn mukaan kulttuurinen käänne vapautti käänntieteen kirjallisuusteoriasta ja kielitieteestä ja samalla käänntiede alkoi muotoutua itsenäiseksi tieteenalaksi. VAKKI-kontekstissa tämä käänne näkyy muun muassa 1980-luvun loppuvuosien kulttuurisesti suuntautuneissa artikkeleissa, jotka käsittelivät adaptaatiota Paavo Haavikon teosten käänntöissä (Andreas F. Kelletat v. 1985) ja näytelmätekstien käänntöongelmia (Sirku Aaltonen v. 1989).

Vahvan kielitieteellisen näkökulman sekä orastavan kulttuurisen katsantokannan lisäksi 1980-luvulla kuultiin myös valtavirrasta poikkeavia puheenvuoroja, jotka käsittelivät muun muassa Martti Lutheria käänntöteoreetikkona (Henrik Nikula v. 1985) ja suullisen runouden kääntämistä (Gerald Porter v. 1985). Valtavirrasta poikkesivat myös artikkelit, joiden keskeiset kysymykset – muun muassa kääntäjäkoulutus Suomessa (Andreas F. Kelletat v. 1987), kääntäjän vapaus (Tuuli Forsgren v. 1988) ja käänntösten laadun arviointi (Rune Ingo v. 1989) – nousivat toden teolla laajempaan keskusteluun vasta tulevina vuosikymmeninä.

2.2.2 1990-luku

1990-luvulla julkaistiin yhteensä 237 sektioartikkelia, joista käänntöviestintää käsitteli 74 (31 %). Edelliseen vuosikymmeneen verrattuna kääntämisen ja tulkkauksen alan artikkelien osuus kasvoi siis hienoisesti. Tällä VAKKI ry:n toiminnan toisella vuosikymmenellä symposiumien kävijämäärät kasvoivat, tarjonta lisääntyi ja näkökulmat monipuolistuivat. Myös 1980-luvulla alkunsa saanut käänntötutkimuksen näkökulmien laajeneminen eli monitieteistyminen alkaa näkyä 1990-luvun symposiumeissa. Huomionarvoista on lisäksi se, että 1990-luvulla tulkkaus (erityisesti simultaanitulkkaus) tuli mukaan VAKKI-symposiumeihin, joskaan aihepiiriä käsitteleviä artikkeleita ei julkaistu kovinkaan monta (5 kpl).

Snell-Hornby (2006: 3) painottaa ”kielen taakse katsovaa” tieteidenvälisyyttä (*interdiscipline*) 1990-luvun käänntötieteen tyypillisenä piirteenä. Esimerkiksi hänen mainitsemansa multimodaalisuus on VAKKI-artikkeleissa esillä näytelmä- ja tv-kääntämisen muodossa (esim. Sirku Aaltonen v. 1991 ja Tiina Koljonen v. 1994). Kuitenkaan 1990-luvun keskeistä teoreettista näkökulmaa eli normeja (ks. Snell-Hornby 2006: 3, 72–78) ei 1990-luvun julkaisuissa juurikaan käsitelty, vaan normien aika koitti vasta 2000-luvulla. Myöskään Chestermanin (2007) 1990-luvun keskeiseksi suuntaukseksi nostama kognitiivinen tutkimus ei näy mainittavasti julkaisuissa (vrt. kuitenkin Andreas F. Kelletatin artikkeli vuodelta 1991, jonka voidaan katsoa parodioivan kognitiivista tutkimusta).

Kaiken kaikkiaan edellisellä vuosikymmenellä vahvana näyttäytynyt kielitieteellinen lähestymistapa oli 1990-luvullakin hyvin edustettuna, vaikka orastavaa

monitieteistymistä olikin aistittavissa. Kielitieteellistä näkökulmaa edustavat artikkelit käsittelevät muun muassa runouden kääntämistä (esim. Henrik Nikula v. 1990), sananmuodostusta ja kääntämistä (K. T. Thomsen v. 1990), pragmaattisten ilmausten kääntämistä (Ilpo Kempas v. 1991), idiomien kääntämistä (Emma Sköldberg v. 1997) sekä ”petollisia ystäviä” (Mona Enell v. 1999). Funktionaalisesta näkökulmasta puolestaan käsiteltiin muun muassa käänösprosessin funktionaalisuutta ja luovuutta (Roland Freihoff v. 1991) sekä Christiane Nordin ja Justa Holz-Mänttärin translatalogisia käsitejärjestelmiä (Hanna Risku v. 1992). Snell-Hornbyn (2006: 3) mainitsema 1990-luvun tieteidenvälisyys oli ehkä vahvimmin nähtävissä kulttuurisesti suuntautunutta näkökulmaa sivuavissa artikkeleissa, joissa käsiteltiin muun muassa intralingvaalista kääntämistä (Candace Séguinot v. 1991).

2.2.3 2000- ja 2010-luku

2000- ja 2010-luvuilla julkaistiin yhteensä 420 sektioartikkelia. Näistä kääntämistä tai tulkkausta käsitteleviä oli 92 (22 %). Edeltäviin vuosikymmeniin verrattuna käänösviestinnän osuus on siis laskenut kymmenisen prosenttiyksikköä. 2000-luvulla monitieteisyys on kuitenkin lisääntynyt entisestään, ja tämä näkyy myös artikkelien aihevalinnoissa. Tulkkauksen tutkimuksen osuus pysyy joihinkin 1990-luvun tasolla: tulkkausta käsitteleviä artikkeleita julkaistiin yhteensä 8 kappaletta (esim. Tuija Kinnunen & Gun-Viol Vik-Tuovinen v. 2011 ja Paola Gentile v. 2014), ja myös tulkkauksen uudet tuulet kuten kirjoitustulkkaukset (Liisa Tiittula v. 2010) olivat edustettuina.

Chesterman (2007) ajoittaa kääntämisen sosiologian läpimurron 2000-luvulle, ja tämä näkyy myös VAKKI-artikkeleissa. Esimerkkeinä mainittakoot seuraavat teemat: intersubjektuuden siirtymät EU-tekstien laatimisprosessissa (Kaisa Koskinen v. 2004), kääntäjän ja kustannustoimittajien yhteistyö kaunokirjallisuuden suomentamisessa (Nestori Siponkoski v. 2009), kääntäjän näkyvyys kirja-arvioissa (Esa Penttilä v. 2013) ja kääntäjien status (Minna Ruokonen v. 2013). Lisäksi jo 1980-luvulla muutamissa artikkeleissa käsitellyt aiheet, kuten kääntäjänkoulutus, nousivat 2000-luvulla uudelleen esiin. Tähän on osaltaan vaikuttanut vuoden 2002 kääntämisen opettamiseen liittyvä teema. Kääntäjänkoulutukseen liittyviä artikkeleita on laadittu esimerkiksi kääntämisen opetuksen didaktikasta (Luc van Doorslaer v. 2002), verkkopohjaisista oppimisympäristöistä käänöstieteen opetuksessa (Pekka Kujamäki v. 2002), ongelmalähtöisestä kääntämisen opettamisesta (Karita Kerkkä v. 2009) ja käänösnormeista opiskelijakäännöksissä (Marja Kivilehto vv. 2006, 2007 ja 2012).

Myös kääntäjien toimijuus nousee 2000- ja 2010-lukujen VAKKI-julkaisuissa vahvasti esiin. Vahvimmin kääntäjien toimijuuden tutkimus näkyy paitsi käänösstrategioihin eksplisiittisesti keskittyvissä artikkeleissa (esim. Alexander Künzli v. 2002 ja Inkeri Vehmas-Lehto v. 2003) myös lukuisissa artikkeleissa, joissa tarkastellaan kääntäjän valitsemia strategioita erilaisissa konteksteissa. Kääntäjien toimijuus on jonkin verran esillä myös haastattelumenetelmällä toteutetuissa tutkimuksissa (esim. Merja Torvinen v. 2008), ja uutta kääntäjän toimijuutta painottavaa käänöstutkimuksen aaltoa edustavat myös eettisiä kysymyksiä pohtivat artikkelit

(esim. Marja Jänis v. 2002 ja Sirkku Aaltonen v. 2011). ”Kieli ja etiikka” oli myös vuoden 2011 symposiumiteema.

Kielitieteelliset ja funktionaaliset näkökulmat ovat yhä läsnä varsinkin 2000-luvun alun julkaisuissa (esim. Birgit Kraus v. 2002, Ilpo Kempas v. 2003, Ulrika Sundin v. 2005, mutta myös Mona Enell-Nilsson v. 2009 ja Eliisa Pitkäsalo v. 2013). Vaikka pragmaattisen käänteiden kaikuja on yhä kuultavissa, voidaan perustellusti sanoa, että uuden vuosituhaten myötä käännöstiede näyttäytyy itsenäisenä, kielitieteestä irrottautuneena ja monitieteisyydestä vahvasti ammentavana tieteenalana. Kiinnostavalla tavalla 1990-luvun kantava käännösteoreettinen ajatus eli käännösnormit ilmestyy VAKKI-julkaisuihin 2000-luvulla (esim. Marja Kivilehto vv. 2006, 2007 ja 2012, Hans Landqvist v. 2006, Nestori Siponkoski vv. 2009 ja 2011). Normit nostettiin keskiöön myös vuoden 2006 symposiumiteemassa ”Normit ja normittomuus”.

3 Johtopäätökset

VAKKI ry:n ja sen järjestämän symposiumin syntyhetket sijoittuvat käännöstieteen kehityksen kannalta keskeiseen ajanjaksoon eli 1980-luvun alkuun, ja niinpä yli kolmenkymmenen vuoden ajan yhtäjaksoisesti julkaistut symposiumi- ja muut julkaisut antavat hyvän kuvan tieteenalan kehityksestä Suomessa. VAKKI-symposiumeissa ja niiden pohjalta koostetuissa julkaisuissa näkyy yhtäältä Vaasan yliopiston ja muun suomalaisen yliopistolaitoksen historia ja toisaalta käännöstieteen yleinen kehitys itsenäiseksi tieteenalaksi sekä tähän kehitykseen kuuluvat murrokset, käänteet.

Tämän tutkimuksen valossa käännöstutkimuksen asema on läpi vuosien ollut VAKKI ry:ssä melko vakaa: ala on edustanut parhaimmillaan noin kolmannesta kaikista symposiumijulkaisujen artikkeleista. Tulkkauksen asema on sitä vastoin ollut kääntämistä marginaalisempi. Tutkimustulosten tulkinnassa on kuitenkin otettava huomioon aineistoon liittyvät rajoitukset. Saatavilla oleva aineisto on laaja, mutta sen luokittelu on ongelmallista (vrt. esim. Niemikorpi 1999, joka lukee kääntämisen erikois- ja ammattikielten joukkoon). Keskeinen kysymys on, mikä lasketaan ”varsinaiseksi” käännöstieteeksi tai -tutkimukseksi ja mikä ei. Tämän kysymyksen tekee ongelmalliseksi juuri käännöstieteen ”hankala monitieteisyys” (vrt. Chesterman 2007), joka on myös VAKKI-symposiumeissa korostunut vuosikymmenten mittaan lähes puhtaan kielitieteellisen näkökulman täydentyessä kulttuurisella ja sosiologisella näkökulmalla.

Monissa artikkeleissa yhdistyvät jo varhaisessa vaiheessa kääntämisen kannalta relevantit suuntaukset, kuten erikoisalaviestintä (ammattikieliet), leksikografia ja terminologia sekä soveltava kielentutkimus laajemminkin. Monitieteinen lähestymistapa alkaa painottua 2000-luvun artikkeleissa. Tietyissä mielessä voidaankin sanoa, että tämä paradigmanvaihdos on nähtävissä myös kahdessa vaasalaisten käännöstieteilijöiden eri vuosikymmeninä julkaisemissa alan perusteoksissa: Rune Ingon kirjassa *Lähtökielestä kohdekieleen* (1990, ruotsiksi 1991) ja Sirkku Aaltosen, Nestori Siponkosken ja Kristiina Abdallahin toimittamassa teoksessa *Käännetyt maailmat* (2015), jotka kummatkin heijastelevat omaa aikaansa.

Tarkastelumme osoittaa, että kääntämisen ja tulkkauksen tutkimus on ollut olennainen osa VAKKI ry:n toimintaa ja merkittävässä asemassa yhdistyksen julkaisuissa. Näin ollen voidaan perustellusti todeta, että VAKKI-symposiumit ovat muodostaneet tärkeän käännösviestinnän tutkijoiden yhteisön. Käytännössä kaikki käännöstieteen ”käänteet” – ehkä kognitiivista suuntausta lukuun ottamatta – ovat olleet edustettuina sekä järjestäjien kädenjäljessä että kentän äänessä. Tästä voidaan päätellä, että VAKKI-symposiumit tulevat mitä luultavimmin elämään ajassa käännöstutkimuksen suhteen myös tulevaisuudessa ja että nykyisen sosiologisen lähestymistavan sekä monitieteisyyden asema tulee entisestään vahvistumaan viitoittaen samalla tietä seuraaville käänteille.

Lähdeluettelo

Tutkimusaineisto

VAKKI-symposiumien julkaisut 1981–2014.

Kirjallisuuslähteet

Aaltonen, Sirkku, Nestori Siponkoski & Kristiina Abdallah (toim.) 2015. *Käännetyt maailmat. Johdatus käännösviestintään*. Helsinki: Gaudeamus.

Bassnett, Susan 2014. *Translation*. London/New York: Routledge.

Chesterman, Andrew 2007. Käännöstieteen hankala monitieteisyys. *Sphinx. Finska Vetenskaps-Societeten Årsbok 2006–2007*, 101–109. Saatavissa: <http://www.helsinki.fi/~chester/m/2007e.monitiet.html> [viitattu 19.8.2015].

D’hulst, Lieven 2010. Translation history. Teoksessa: Yves Gambier & Luc van Doorslaer (ed.) *Handbook of Translation Studies*. Vol. 1. Philadelphia: John Benjamins, 397–405.

Hartama-Heinonen, Ritva, Outi Paloposki & Leena Salmi 2012. Kävijät, puhujat, järjestäjät. Katsaus KäTu-symposiumisarjan kymmenvuotiseen historiaan. *MikaEL* Vol. 6, 1–20. Saatavissa: <https://sktl-fi.directo.fi/liitto/seminaarit/mikael-verkkoyulkaisu/arkisto-archive/vol-6-2012/> [viitattu 13.8.2015].

Ingo, Rune 1990. *Lähtökielestä kohdekieleen. Johdatusta käännöstieteeseen*. Helsinki: WSOY.

Katajamäki, Hannu 1998. *Oman alueensa yliopisto. Vaasan yliopiston kolme vuosikymmentä*. Vaasa: Vaasan yliopisto.

Kelletat, Andreas F. 1986. *Die Rückschritte der Übersetzungstheorie. Anmerkungen zur Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie von Katharina Reiß und Hans J. Vermeer*. Vaasa: VAKKI.

Kelletat, Andreas F. 1988. *Liliü. Manfred Peter Heins Übersetzung des Gedichts "(1905)" von Arvo Turtiainen. Ein linguistisch-literaturwissenschaftlicher Übersetzungsvergleich.* Vaasa: VAKKI.

Lönnroth, Harry (toim./red.) 2014. *VAKKI ry 1984–2014. Muistoja ja muistikuvia / VAKKI rf 1984–2014. Minnen och minnesbilder.* Vaasa/Vasa: VAKKI ry/rf.

Munday, Jeremy 2012. *Introducing Translation Studies. Theories and Applications.* 3rd edition. London/New York: Routledge.

Niemikorpi, Antero 1999. *Erikois- ja ammattikielten teoriaa ja käytäntöä. Erikois- ja ammattikieliet VAKKI-symposiumeissa 1983–1999.* Vaasa: Vaasan yliopisto.

Saksa, Silja 2004. *Baabelin perilliset. Kääntäjien ja kääntämisen historiaa.* Jyväskylä: Atena.

Snell-Hornby, Mary 2006. *Turns of Translation Studies. New Paradigms or Shifting Viewpoints?* Philadelphia: John Benjamins.

Tommola, Hannu 2014. Varhainen VAKKI – vaiheita viime vuosituohannelta. Teoksessa: Harry Lönnroth (toim./red.) *VAKKI ry 1984–2014. Muistoja ja muistikuvia / VAKKI rf 1984–2014. Minnen och minnesbilder.* Vaasa/Vasa: VAKKI ry/rf, 74–103.

Ulkuniemi, Martti 1978. *Vaasan kaupparkeakoulu. Perustamisvuodet 1958–1968 ja lukuvuodet 1968–1978.* Vaasa: Vaasan kaupparkeakoulun säätiö.

Kirjoittajien esittely ja yhteystiedot

Harry Lönnroth on ruotsin kielen professori Vaasan yliopistossa. Häntä kiinnostavat ennen kaikkea tekstiin, aikaan ja tulkintaan liittyvät kysymykset. Sähköpostiosoite: [harry.lonnroth \(at\) uva.fi](mailto:harry.lonnroth@uva.fi)

FT **Nestori Siponkoski** on englannin kielen yliopisto-opettaja Vaasan yliopistossa. Hänen tutkimusintresseihinsä kuuluvat kääntämisen historialliset näkökulmat, kaunokirjallisuuden käännösprosessit sekä kääntäminen populaarimusiikin kontekstissa. Sähköpostiosoite: [nestori.siponkoski \(at\) uva.fi](mailto:nestori.siponkoski@uva.fi)

Lönnroth ja Siponkoski kuuluvat tutkimusryhmään *Vaasa Group for Textual and Translation Studies*.